

Sygn. akt VIII Gz 131/19

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Robert Bury

SO Aleksandra Wójcik-Wojnowska

po rozpoznaniu 26 lipca 2019 r. w S.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w T.

przeciwko (...) w K. ((...))

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z 4 grudnia 2018 r., sygn. akt V GC 555/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

Robert Bury Piotr Sałamaj Aleksandra Wójcik-Wojnowska

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. sp. k. w T. wystąpiła z powództwem o zapłatę kwoty 3.080 euro z odsetkami i kosztami procesu przeciwko (...) z siedzibą w K. w (...), a w odpowiedzi na pozew pozwana spółka podniosła zarzut braku jurysdykcji krajowej Sądu w Polsce i wniosła o odrzucenie pozwu w całości, uzasadniając, iż w relacjach handlowych z powodową spółką uzgodnione zostały ogólne warunki umów, w których wskazano, że w przypadku, gdy kontrahent nie jest konsumentem właściwe jest prawo niemieckie i Sąd (...) Ponadto podniosła, że powódka nie uzasadniła właściwości Sądu w Polsce, a siedziba pozwanej znajduje się w (...). Tam też znajdowało się miejsce wykonania usługi.

Postanowieniem z 4 grudnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił wniosek strony pozwanej o odrzucenie pozwu.

Sąd Rejonowy uznając zarzut pozwanej za niezasadny oparł się na art. (...) pkt 1, art. 1105 § 1 i art. 1104 § 1 k.p.c. wskazując, że wymaganie zawarcia umowy prorogacyjnej na piśmie, przewidziane w art. 1104 § 1 i art. 1105 § 1 k.p.c., jest spełnione, jeżeli umowa jest zamieszczona w dokumencie podpisanym przez strony lub w wymienionych między nimi pismach lub oświadczeniach złożonych za pomocą środków porozumiewania się na odległość, które pozwalają utrwalić ich treść. Z kolei powołanie się w umowie podstawowej na dokument zawierający postanowienie odpowiadające umowie określonej w tych przepisach spełnia wymaganie dotyczące formy tej umowy, jeżeli umowa podstawowa jest sporządzona na piśmie, a to powołanie czyni umowę częścią umowy podstawowej (art. 1105¹ k.p.c.). Dalej Sąd I instancji przytoczył art. 1099 § 1 k.p.c. wskazując, że sąd bierze pod uwagę z urzędu brak jurysdykcji w

każdym stanie sprawy i w razie stwierdzenia braku jurysdykcji odrzuca pozew. W okolicznościach sprawy, w piśmie z 18 maja 2018 r. pozwana przedkładając ogólne warunki umów nie sprecyzowała do jakiej umowy się one odnoszą oraz w jakim zakresie dotyczą współpracy stron, jak też nie wykazała, ażeby powódka zaakceptowała te ogólne warunki umów, choćby w sposób wskazany w art. 1105¹ k.p.c. Tym samym pozwana spółka, w ocenie Sądu Rejonowego, nie wykazała, że strony skutecznie umówiły się na poddanie jurysdykcji sądów państwa obcego wynikłych lub mogących wyniknąć spraw o prawa majątkowe między nimi, wyłączając jurysdykcję sądów polskich. Sąd Rejonowy zgodził się tym samym z powódką, że zapłata za realizację usługi transportowej miała nastąpić na rzecz powódki w jej siedzibie, którą pozostaje miejscowość T. w Polsce (art. 1103⁷ pkt 1 k.p.c.).

Strona pozwana złożyła zażalenie na powyższe postanowienie, wnosząc o jego zmianę i odrzucenia pozwu w całości z uwagi na brak jurysdykcji sądu polskiego, ewentualnie uchylenie postanowienia i przekazanie mu sprawy do ponownego rozstrzygnięcia. Pozwana postawiła orzeczeniu następujące zarzuty:

- naruszenia art. 1104 w zw. z art. 1105 k.p.c. przez ich niewłaściwą interpretację i przyjęcie, że uprzednie złożenie akceptacji dla ogólnych warunków umowy i zastrzeżenia jurysdykcji krajowej sądu w (...) pozostaje irrelevantne dla postępowania w niniejszej sprawie;

- naruszenia art. 7 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych przez jego niezastosowanie i pominięcie, że w stosunkach umownych właściwym jest sąd według miejsca wykonania umowy – co w przypadku zlecenia transportowego na dostarczenie towaru do M. w (...) oznacza jurysdykcję sądu w (...);

- naruszenia art. 25 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych przez jego niezastosowanie i pominięcie, że w relacjach profesjonalnych (handlowych) dla zawarcia umowy o jurysdykcję wystarczającym jest zachowanie formy odpowiadającej zwyczajowi handlowemu, który strony znały lub musiały znać i który strony tego rodzaju w określonej dziedzinie handlu przestrzegają, tj. potwierdzenie ogólnych warunków umowy w kontaktach e-mail przy przyjmowaniu zleceń transportowych.

W odpowiedzi na zażalenie powódka, zgadzając się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Rejonowy wydając zaskarżone postanowienie oparł się na niewłaściwej, nieznajdującej zastosowania w niniejszej sprawie, podstawie prawnej, tj. na przepisach k.p.c. dotyczących jurysdykcji krajowej, podczas gdy z uwagi na to, że pozwana ma siedzibę w (...), w sprawie – ze względu na zasadę pierwszeństwa stosowanego bezpośrednio prawa Unii Europejskiej przed prawem państw członkowskich – w zakresie ustalenia jurysdykcji zastosowanie znajduje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L Nr 351 z 20 grudnia 2012 r. str. 1).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 tego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa członkowskiego tylko zgodnie z przepisami ustanowionymi w sekcjach 2–7 niniejszego rozdziału, tj. Rozdziału II. Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego. Jednocześnie stosownie do regulującego jurysdykcję szczególną art. 7 pkt 1 lit. a i b tiret drugie osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim, w sprawach dotyczących umowy – przed sądy miejsca wykonania danego zobowiązania, do celów niniejszego przepisu – i o ile nie uzgodniono inaczej – miejscem wykonania danego zobowiązania jest w przypadku świadczenia usług – miejsce w państwie członkowskim,

w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone. Tymczasem pozwana utrzymywała, że miejscem wykonania zobowiązania było miejsce, gdzie dostarczenia przewożonego na podstawie umowy ładunku, tj. miejscowość M. w (...), co uzasadniałoby na gruncie ogólnych przepisów rozporządzenia o jurysdykcji uznać, że jurysdykcja przysługiwała sądom w (...).

Jednocześnie w sprawie strona pozwana podnosiła, że niezależnie od wskazanego przepisu ogólnego dotyczącego jurysdykcji, zastosowanie znajduje także przepis art. 25 rozporządzenia nr 1215/2012 o jurysdykcji wyłącznej, gdyż strony przez § 12 ust. 1 ogólnych warunków umowy – (...) C. of P., (...) (niem. A. E. der (...), H.) zawarły umowę o jurysdykcję sądu właściwego dla miejscowości M. w (...). Zgodnie z brzmieniem wspomnianego art. 25 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 jeżeli strony niezależnie od ich miejsca zamieszkania uzgodniły, że sąd lub sądy państwa członkowskiego powinny rozstrzygać spór już wynikły albo spór przyszły mogący wynikać z określonego stosunku prawnego, to sąd lub sądy tego państwa mają jurysdykcję, chyba że umowa ta jest nieważna pod względem materialnym, na mocy prawa danego państwa członkowskiego. Tak określona jurysdykcja jest jurysdykcją wyłączną, o ile strony nie uzgodniły inaczej. Umowę jurysdykcyjną zawiera się: a) w formie pisemnej lub ustnej potwierdzonej na piśmie; b) w formie, która odpowiada praktyce przyjętej między stronami; lub c) w handlu międzynarodowym- w formie odpowiadającej zwyczajowi handlowemu, który strony znały lub musiały znać i który strony umów tego rodzaju w określonej dziedzinie handlu powszechnie znają i którego stale przestrzegają. Ponadto art. 25 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że wszelkie przekazy elektroniczne umożliwiające trwałe zapis umowy są traktowane na równi z formą pisemną.

Mając powyższe na względzie, w okolicznościach niniejszej spraw trzeba zaznaczyć, że stroną pozwaną jest spółka prawa niemieckiego mająca siedzibę w K. w (...), co sprawia, że zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia łącznikiem, który pełni podstawową funkcję w ustaleniu jurysdykcji jest domicyl pozwanej w państwie członkowskim zgodnie z regułą actor sequitur forum rei. Podstawę jurysdykcji krajowej stanowi więc łącznik miejsca zamieszkania pozwanego, a nie jego miejsca pobytu, czy też obywatelstwa. Przy czym zgodnie z art. 63 ust. 1 do celów stosowania niniejszego rozporządzenia przez miejsce zamieszkania w przypadku spółek i osób prawnych rozumie się miejsce, w którym znajduje się: a) ich statutowa siedziba; b) ich główny organ zarządzający; lub c) ich główne przedsiębiorstwo. Skoro zatem pozwana spółka ma siedzibę w (...), toteż zgodnie z łącznikiem jurysdykcyjnym wskazanym w art. 4 ust. 1 rozporządzenia sądy niemieckie mają jurysdykcję ogólną w niniejszej sprawie.

Jednocześnie łączniki jurysdykcyjne wskazane w art. 7 rozporządzenia pełnią funkcję uzupełniającą w stosunku do jurysdykcji ogólnej i ustanawiają tym samym podstawy jurysdykcji przemiennej (szczególnej) [por. C. S., Jurysdykcja krajowa w sprawach cywilnych i handlowych według konwencji brukselskiej i lugańskiej, KPP z 1997 r., z. 4, s. 648]. Przyznają one stronie powodowej prawo wyboru sądu, przy czym określone w przepisach normy jurysdykcyjne mają charakter bezwzględnie obowiązujący dla pozwanego i fakultatywny dla powoda [por. K. P., Komentarz do konwencji z L., W. 2002, s. 693]. Tym samym w przypadku zaistnienia jurysdykcji przemiennej to od woli strony powodowej zależy, czy wytoczy powództwo według właściwości ogólnej przed sąd państwa członkowskiego, w którym strona pozwana ma swoje miejsce zamieszkania (siedzibę) stosownie do art. 4 ust. 1 rozporządzenia, czy też przed sąd właściwy według miejsca danego zobowiązania (wyświadczenia usługi) stosownie do art. 7 pkt 1 lit. a i b tiret drugie rozporządzenia.

Wskazana wyżej możliwość wyboru nie przysługuje stronie powodowej w przypadkach zaistnienia jurysdykcji wyłącznej – a zatem w przypadkach określonych w art. 24 rozporządzenia (gdy jurysdykcja wyłączna przysługuje sądom określonego państwa członkowskiego ex lege) oraz w przypadku określonym art. 25 ust. 1 rozporządzenia (gdy jurysdykcja wyłączna wynika z zawarcia przez strony umowy co do jurysdykcji sądowej w przypadku zaistniałego między nimi sporu).

Strona pozwana w istocie utrzymywała, że każdy ze wskazanych wyżej łączników jurysdykcyjnych wskazuje na brak jurysdykcji sądów w Polsce do rozpoznania niniejszej sprawy. Szczególnie skupiała się przy tym na jurysdykcji wyłącznej, która miałaby wynikać z ogólnych warunków umowy stosowanych przez stronę pozwaną, które zostały przez nią przedłożone do akt sprawy (k. 138-139) w języku niemieckim oraz w języku angielskim, nie składając

tłumaczenia przysięgłego na język polski tego dokumentu. Zamiast tego pełnomocnik procesowy pozwanej jedynie w piśmie z 18 maja 2018 r. przetłumaczył samodzielnie na język polski § 12 ogólnych warunków umowy dotyczący jurysdykcji, miejsca wykonania i prawa właściwego. Tymczasem językiem postępowania przed sądami powszechnymi w Polsce jest język polski zgodnie z art. 5 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2018, poz. 23). W konsekwencji, nawet jeżeli przyjąć, że faktycznie w prowadzonej między stronami korespondencji dotyczącej zlecenia kolejnych przewozów odwołano się do ogólnych warunków umowy stosowanych przez pozwaną, to nie można przyjąć, że pozwana wykazała w niniejszym postępowaniu jaka jest ich treść.

Niezależnie od tego, w ocenie Sądu Okręgowego, przedłożone przez strony dowody nie dają wystarczających podstaw do przyjęcia, że między stronami doszło do zawarcia umowy dotyczącej jurysdykcję, która w świetle art. 25 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 skutkowałaby zaistnieniem jurysdykcji wyłącznej Sądów w (...). Wyraźnie podkreślić trzeba, że art. 25 ust. 1 wymaga zachowania jednej ze wskazanych w lit. a-c form zawarcia umowy jurysdykcyjnej, a zatem albo formie pisemnej lub ustnej potwierdzonej na piśmie (lit. a), albo w formie, która odpowiada praktyce przyjętej między stronami (lit. b), albo w handlu międzynarodowym – w formie odpowiadającej zwyczajowi handlowemu, który strony znały lub musiały znać i który strony umów tego rodzaju w określonej dziedzinie handlu powszechnie znają i którego stale przestrzegają (lit. c). Przy uwzględnieniu, że zgodnie z art. 25 ust. 2 wszelkie przekazy elektroniczne umożliwiające trwałe zapis umowy są traktowane na równi z formą pisemną.

Zauważyć trzeba, że o ile w prowadzonej między stronami korespondencji e-mail dotyczącej zawierania umów przewozu (k. 172-191 akt sprawy) faktycznie odwoływano się do „Ogólnych Warunków Handlowych I.” (określanych po niemiecku w oryginalnym tekście korespondencji jako (...)), to brak jest jakiegokolwiek dowodu, który pozwalałby na powiązanie tego odwołania się do ogólnych warunków umowy do przedłożonego przez pozwaną dokumentu (k. 138-139) w języku niemieckim i w języku angielskim, z których § 12 ust. 1 pozwana wywodziła istnienie między stronami umowy co do wyłącznej jurysdykcji sądów niemieckich. Zwrócić trzeba przede wszystkim uwagę na to, że o ile nazwa dokumentu (k. 138) w języku niemieckim to A. E. der (...), H., to już w przypadku korespondencji e-mail to I. G., co zostało przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego języka niemieckiego na „Ogólne Warunki Handlowe I.”. Brak wystarczającego dowodu, że przedstawione ogólne warunki umowy są tymi samymi ogólnymi warunkami umowy, do których odwoływano się w prowadzonej korespondencji e-mail, również zatem prowadzi do wniosku, że nie zostało udowodnione, ażeby strony zawarły umowę o jurysdykcję sądów niemieckich, nawet gdyby zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. a w zw. z art. 25 ust. 2 rozporządzenia przyjąć, że dochowano w ich przypadku formy pisemnej.

Odnosząc się do argumentacji podnoszonej przez samą pozwaną zwrócić należy uwagę na to, że w istocie nie wykazała ona przedłożonymi dowodami żadnej z sytuacji zawarcia umowy jurysdykcyjnej na podstawie art. 25 ust. 1, do których odwoływało się wskazywane przez pozwaną orzecznictwo, a zatem, ani że doszło do zawarcia tej umowy przez dołączenie do umowy głównej ogólnych warunków umowy, z tym zastrzeżeniem, że wskazano w umowie, że klauzula jurysdykcyjna zawarta w ogólnych warunkach umowy wiąże strony (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 grudnia 1976 r., w sprawie 24-76, European Court reports 1976 Page 01831), ani nie udowodniła, że miała miejsce sytuacja, w której umowa zawierana jest w nawiązaniu do poprzednich ofert, które odwołują się do ogólnych warunków umowy zawierających klauzulę jurysdykcyjną, a odwołanie jest wyraźne i mogło zostać dostrzeżone przez stronę działającą z należyłą starannością, ani wreszcie nie było tak, żeby do zawarcia umowy jurysdykcyjnej doszło z wykorzystaniem korespondencji mailowej, przy użyciu faksu, czy wiadomości SMS. Wskazać trzeba, że o ile przedstawiona korespondencja e-mail (k. 172-191) odwołuje się do dokumentu nazywanego „Ogólne Warunki Handlowe I.”, o tyle w korespondencji tej brak jest jakiegokolwiek wskazania, że te ogólne warunki umowy zawierają klauzulę dotyczącą jurysdykcji. We wspomnianej korespondencji sam temat jurysdykcji nie pojawia się ani razu, jak też nie wskazano w niej ani razu, że ogólne warunki umowy, do których odwołuje się strona pozwana zlecając przewóz zawierają jakiegokolwiek klauzule dotyczące jurysdykcji. Fakt zawarcia umowy jurysdykcyjnej z dochowaniem czy to formy pisemnej, czy formy przyjętej w relacjach między stronami nie został wobec tego udowodniony.

W przypadku sposobu zawarcia umowy jurysdykcyjnej, o którym mowa w art. 25 ust. 1 lit. a rozporządzenia, wskazać z kolei trzeba, że o ile Sądowi Okręgowemu z praktyki orzeczniczej znany jest przyjęty w przypadku zawierania umów międzynarodowego przewozu towarów zwyczaj opierania się przy zawieraniu poszczególnych umów przewozu

(mających zwykle postać jednostronnie podpisanych przesyłanych drogą elektroniczną zleceń transportowych) na ogólnych warunkach tych umów, o tyle zwykle w takim przypadku te ogólne warunki (zawierające niekiedy również klauzule jurysdykcyjne), tj. ich tekst, są wprost zawarte w dokumencie zlecenia transportowego, czy to poniżej elementów przedmiotowo istotnych danej umowy, czy też na odwrocie dokumentu zlecenia. Tymczasem w przypadku stosunków między stronami niniejszego procesu nie przedstawiono żadnych takich zleceń transportowych, a tylko korespondencję e-mail, w której uzgadniano elementy przedmiotowo istotne umowy przewozu, jak datę, trasę, ładunek i wynagrodzenie oraz powoływano się na „ogólne warunki handlowe”, czy „ogólne warunki zakupu”, bez ich przytoczenia. Wobec niewykazania jednak przez pozwaną związku przedłożonych dokumentów w językach niemieckim i angielskim (k. 138, 139) z ogólnymi warunkami umów, o których mowa w prowadzonej korespondencji, to nie można było przyjąć, ażeby pozwana wykazała zawarcie umowy jurysdykcyjnej również tym sposobem.

Wobec powyższego ustalenia, że w przypadku niniejszego postępowania brak jest podstaw do przyjęcia, że zostało udowodnione, iż istnieje wyłącza jurysdykcja sądów w (...) ze względu na zawarcie umowy jurysdykcyjnej, należało w dalszej kolejności rozważyć, czy brak jest jurysdykcji sądów polskich w świetle przepisów rozporządzenia nr 1215/2012 ustanawiających jurysdykcję przemienną.

Jak już wspomniano art. 7 pkt 1 lit. a i b tiret drugie rozporządzenia przewiduje istnienie jurysdykcji przemiennej w przypadku zaistnienia łącznika miejsca wykonania zobowiązania, przy czym miejsce wykonania zobowiązania należy w takim przypadku odczytywać w sposób właściwy dla specyfiki międzynarodowego prawa prywatnego umożliwiający jednolite stosowanie rozporządzenia. Biorąc zaś pod uwagę, że łącząca strony umowa przewozu była umową międzynarodowego przewozu drogowego towarów, toteż zastosowanie w jej przypadku znajdowały przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) i Protokół podpisania, sporządzone w G. 19 maja 1956 r. (Dz. U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238).

Zgodnie z art. 31 ust. 1 tej konwencji we wszystkich sporach, które wynikają z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, powód może wnosić sprawę do sądów umawiających się krajów, określonych przez strony w drodze wspólnego porozumienia, a ponadto do sądów kraju, na którego obszarze: a) pozwany ma stałe miejsce zamieszkania, główną siedzibę lub filię albo agencję, za której pośrednictwem zawarto umowę o przewóz, albo b) znajduje się miejsce przyjęcia towaru do przewozu lub miejsce jego dostawy, i nie może wnosić sprawy do innych sądów. Wskazany przepis Konwencji CMR przewiduje tym samym zarówno ogólną jurysdykcję zgodnie z regułą actor sequitur forum rei, jak i w lit. b jurysdykcję szczególną według bądź to miejsca przyjęcia towaru do przewozu (w okolicznościach niniejszej sprawy była to miejscowość L. w Polsce), bądź też miejsca jego dostawy (którym w niniejszej sprawie była miejscowość M. w (...)).

Kwestię stosunku regulacji rozporządzenia nr 1215/2012 do innych konwencji i umów międzynarodowych, których stronami są państwa członkowskie reguluje art. 71 rozporządzenia, zgodnie z którego ust. 1 niniejsze rozporządzenie nie narusza konwencji, których państwa członkowskie są stronami i które w sprawach szczególnych regulują jurysdykcję, uznawanie lub wykonywanie orzeczeń. Jak zaś wskazano w ust. 2 celem zapewnienia jednolitej wykładni ust. 1 ustęp ten będzie stosowany w następujący sposób: a) niniejsze rozporządzenie nie wyłącza tego, aby sąd państwa członkowskiego, które jest stroną konwencji dotyczącej spraw szczególnych, oparł swoją jurysdykcję na tej konwencji, i to także wówczas, jeżeli pozwany ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, które nie jest stroną tej konwencji. Sąd rozpatrujący sprawę stosuje w każdym przypadku przepisy art. 28 niniejszego rozporządzenia; b) orzeczenia wydane w jednym państwie członkowskim przez sąd, który oparł swoją jurysdykcję na konwencji dotyczącej spraw szczególnych, są uznawane i wykonywane w innych państwach członkowskich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Jeżeli zarówno państwo członkowskie pochodzenia, jak i państwo członkowskie, do którego wystąpiono, są stronami konwencji dotyczącej spraw szczególnych, która reguluje warunki uznawania i wykonywania orzeczeń, wówczas obowiązują te warunki. W każdym przypadku mogą być stosowane przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące uznawania i wykonywania orzeczeń.

Co do stosowania Konwencji CMR w kontekście regulacji unijnych w zakresie jurysdykcji, na tle poprzednio obowiązującego rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania

orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych wypowiedział się Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 4 maja 2010 r., w sprawie C-533/08 ((...) Nederland BV v. A. (...)). Wskazał w nim, że w postępowaniu przed sądem krajowym mają zastosowanie postanowienia dotyczące jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania przewidziane w konwencji dotyczącej spraw szczególnych pod warunkiem, że są w wysokim stopniu przewidywalne, ułatwiają prawidłowy wymiar sprawiedliwości i umożliwiają uniknięcie tak dalece, jak to jest tylko możliwe, ryzyka równoległych postępowań oraz zapewniają, na warunkach co najmniej równie korzystnych jak te przewidziane przez wspomniane rozporządzenie, swobodny przepływ orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych oraz wzajemne zaufanie w wymiar sprawiedliwości w ramach Unii (favor executionis).

W ocenie Sądu Okręgowego na tle art. 71 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1215/2012 art. 31 ust. 1 lit. b Konwencji CMR może stanowić podstawę ustalenia w niniejszej sprawie jurysdykcji przemiennej zarówno sądu w Polsce jako sądu miejsca przyjęcia towaru do przewozu, jak też i sądu w (...) jako sądu miejsca dostawy towaru. W świetle art. 71 rozporządzenia nr 1215/2012 oraz wskazanego wyżej orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości, na tle stosowania art. 31 Konwencji CMR za wątpliwe można by było jedynie uznać zastrzeżenie w art. 31 ust. 1 in fine Konwencji CMR charakteru jurysdykcji określonej tym przepisem jako jurysdykcji wyłącznej, która byłaby wówczas niezgodna z art. 25 rozporządzenia. Art. 31 ust. 1 Konwencji CMR znajduje jednak zastosowanie w kontekście art. 7 pkt 1 lit. a i b tiret drugie rozporządzenia i wskazuje jurysdykcję przemienną do rozstrzygnięcia sprawy w przypadku sporu powstałego na tle umowy międzynarodowego przewozu drogowego towarów.

Tym samym uznać należało, że w okolicznościach niniejszej sprawy istnieje jurysdykcja przemienna zarówno sądów w Polsce, jak i sądów w (...) i to od wyboru strony powodowej zależy, który z tych sądów będzie rozstrzygał zaistniały między stronami spór. W konsekwencji zażalenie strony pozwanej okazało się bezzasadne i jako takie na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnie Sąd Rejonowy w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

Robert Bury Piotr Sałamaj Aleksandra Wójcik-Wojnowska